

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA ODRA - NIEMEN za rok 2024

WPROWADZENIE

Stowarzyszenie ODRA-NIEMEN w 2024 roku prowadziło działania na wielu płaszczyznach. Rozwinęła się struktura organizacji, zwiększyła liczba członków i zakres wykonywanych zadań.

W roku 2024 napisano i złożono 42 wnioski o dofinansowanie, z których 16 otrzymało wsparcie w postaci dotacji lub darowizn.

Od stycznia 2024 roku do końca grudnia ubiegłego roku zrealizowaliśmy 32 zadania, w tym 16 projektów dotowanych przez: Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Senat RP, Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, miasto Wrocław, a także zadania własne wykonywane w ramach wolontariatu i zbiorów publicznych.

W roku 2024 współpracowaliśmy intensywnie z lokalnymi i krajowymi organizacjami pozarządowymi oraz ośrodkami publicznymi: były to przede wszystkim organizacje kombatanckie – Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, Związek Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944-1956 – Jaworzniacy.

Były to także następujące instytucje: IPN – Biuro Poszukiwań i Identyfikacji, Komenda Główna Straży Granicznej oraz szkoły z terenu całej Polski. Stowarzyszenie w roku 2024 pomagało w organizacji lub patronowało wielu projektom i inicjatywom innych organizacji na terenie kraju oraz wśród Polonii i Polaków za granicą.

Stowarzyszenie ODRA-NIEMEN wykonało następujące projekty w ramach prowadzonych obszarów działań:

PROJEKT KONTYNUOWANY Z LAT POPRZEDNICH

1. DOLNY ŚLĄSK - REGION SILNY SPOŁECZNIE. REGRANTING DLA MŁODYCH NGO I GRUP NIEFORMALNYCH

Projekt dotyczył organizacji konkursu regrantingowego, dla organizacji i osób z Dolnego Śląska, chcących realizować mini-projekty społeczne. Grupą docelową projektu były organizacje zajmujące się działalnością społeczną na Dolnym Śląsku. W ramach tej grupy wspieraliśmy młode organizacje pozarządowe, czyli te organizacje lub podmioty, które zostały wpisane do KRS lub właściwego rejestru nie wcześniej niż 60 miesięcy od dnia złożenia wniosku o mikrodotację. Ponadto, roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie mógł przekraczać 30 tys. złotych. W ramach projektu wspierane również były grupy nieformalne. W projekcie dofinansowano 25 projektów na mini-dotacje. Wszystkie one zostały zrealizowane i rozliczone. Projekt jest zadaniem trzyletnim.

Zadanie zlecone przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach działania NOWEFIO 2021.

POLONIA I KRESY

2. PONAD GRANICAMI. MEDIA POLONIJNE NA WSCHODZIE I ZACHODZIE EUROPY

Zadaniem projektu jest spójny rozwój mediów piszących na temat życia Polaków poza granicami Ojczyzny. jednym z elementów projektu jest rozwój portalu internetowego British Poles. W ramach tego elementu projektu wprowadziliśmy stałe, częściowe finansowanie działań portalu, co pozwoliło na stałe zwiększenie zakresu jego działań. Portal British Poles jest na dzisiaj największym polonijnym portalem internetowym na świecie - ma 150-300

tysięcy wejść miesięcznie na portal www, oraz 3-6 mln wyświetleń miesięcznie na Facebooku. Jest to więc medium, które warto zasilić finansowo i wykorzystać jego rozwój do promocji Polski na świecie. Należy bowiem również pamiętać, że portal jest medium dwujęzycznym, a każdy materiał na portalu ma wersję polsko i angielskojęzyczną. Drugim elementem projektu był rozwój kwartalnika Ponad Granicami. W ramach tego działania zaplanowaliśmy wzmocnienie finansowe w zakresie wynagrodzeń dziennikarskich. Na koniec 2024 roku wydanych numerów kwartalnika Ponad Granicami było już 17 numerów. Trzecim elementem projektu było prowadzenie portalu internetowego „Ponad granicami”, który publikował codzienne informacje na temat działań Polaków na terenie całego świata. Stowarzyszenie Odra-Niemen nadzorowało również działania szkoleniowe i promocyjne wszystkich redakcji projektu (obu portali i kwartalnika). Ten projekt jest trzyletni, będzie więc kontynuowany w roku 2025.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

3. PONAD GRANICAMI. WSPARCIE ROZWOJOWE ORGANIZACJI

W ramach realizacji zadania wsparliśmy 9 organizacji polskich, działających za granicą – 3 na Litwie (Turmont, Podbrodzie, Soleczniki), 2 na Ukrainie (Lwów), 2 we Włoszech (Bari, Rzym), 1 na Białorusi (Grodno) oraz 1 w Gruzji (Tbilisi).

Projekt wsparł wydarzenia organizowane przez Beneficjentów projektu w swoich krajach zamieszkania. Projekty te miały różny charakter – historyczny, kulturalny czy edukacyjny.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

4. SILNA POLONIA – SILNA POLSKA. MEDIA POLONIJNE W ROKU 2024

Projekt dotyczył wsparcia regrantingowego dla organizacji Polonii i Polaków za granicą w realizacji projektów medialnych, związanych z prowadzeniem gazet, stacji radiowych, telewizyjnych oraz mediów internetowych. W ramach projektu oferowaliśmy dotacje w wysokości do 100 tysięcy złotych. W ramach zadania przyznaliśmy 9 dotacji, na łączną kwotę 391 tysięcy złotych. Wszystkie dotacje zostały zrealizowane i rozliczone.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

5. SILNA POLONIA – SILNA POLSKA. ROZWÓJ STRUKTUR ORGANIZACJI POLONIJNYCH W ROKU 2024

Projekt dotyczył wsparcia regrantingowego dla organizacji Polonii i Polaków za granicą w realizacji projektów rozwojowych organizacji. W ramach projektu oferowaliśmy dotacje w wysokości do 30 tysięcy złotych. W ramach zadania przyznaliśmy 8 dotacji, na łączną kwotę 166,5 tysiąca złotych. Wszystkie dotacje zostały zrealizowane i rozliczone.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

6. SILNA POLONIA – SILNA POLSKA. WYDARZENIA POLONIJNE W POLSCE W ROKU 2024

Projekt dotyczył wsparcia regrantingowego dla organizacji Polonii i Polaków za granicą w realizacji projektów dotyczących organizacji wydarzeń polonijnych na terenie Polski. W ramach projektu oferowaliśmy dotacje w wysokości do 15 tysięcy złotych. W ramach zadania przyznaliśmy 7 dotacji, na łączną kwotę 84,3 tysiąca złotych. Wszystkie dotacje zostały zrealizowane i rozliczone.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

7. SILNA POLONIA – SILNA POLSKA. WYDARZENIA POLONIJNE ZA GRANICĄ W ROKU 2024

Projekt dotyczył wsparcia regrantingowego dla organizacji Polonii i Polaków za granicą w realizacji projektów dotyczących organizacji wydarzeń polonijnych za granicą. W ramach projektu oferowaliśmy dotacje w wysokości do 15 tysięcy złotych. W ramach zadania przyznaliśmy 11 dotacji, na łączną kwotę 84,3 tysiąca złotych. Wszystkie dotacje zostały zrealizowane i rozliczone.

Zadanie zlecone przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

8. POLONIJNY THINK TANK

Projekt przewidywał organizację dwóch konferencji dla przedstawicieli polonijnych i polskich społeczności za granicą. Pierwsza konferencja odbyła się we Wrocławiu, druga zaś w Krakowie. Podczas pierwszej konferencji tematem przewodnim była realizacja projektów edukacyjnych i rozwojowych. Tematyką drugiej konferencji były media polonijne. W projekcie wzięło udział ponad stu przedstawicieli polskich społeczności zza granicy. Uczestniczyli w nim przedstawiciele Polaków z Litwy, Białorusi, Ukrainy, Czech, Mołdawii i Naddniestrza, Włoch.

Zadanie zlecone przez Senat RP.

9. JĘZYK POLSKI? JAK NAJBARDZIEJ

W ramach projektu zrealizowano 2 pobyty edukacyjne dla uczniów polskiego pochodzenia z Litwy i Ukrainy. Zadanie było skierowane do dzieci i młodzieży w wieku 7-16 lat, uczących się języka polskiego i aktywnie uczestniczących w życiu lokalnej, polskiej społeczności. Dwa turnusy trwały po 9 dni, a tematyka pobytu opierała się na dwóch głównych obszarach: wzmacnianie znajomości języka polskiego oraz rozwój kreatywności poprzez warsztaty plastyczne. Dodatkowo Beneficjenci brali udział w zajęciach rekreacyjno- sportowych, zespołowych, a także w wycieczkach krajoznawczych. Jedna grupa z Litwy przebywała na zajęciach na Lubelszczyźnie, druga grupa - ze Lwowa - przebywała w ośrodku Centrum Pomocy w Zamłynie na Ukrainie.

Zadanie zlecone przez Senat RP.

10. POMOC POLAKOM NA KRESACH

W roku 2024 prowadziliśmy pomoc finansową dla polskich środowisk na Białorusi. Wsparliśmy tam kilka polskich rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Rodziny te zostały wybrane przez działaczy Związku Polaków na Białorusi.

Również na Litwie wsparliśmy rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji, ze względu na np. na pożar domu. Prowadziliśmy zbiórki i przekazywaliśmy środki finansowe czy sprzęty konkretnym rodzinom.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

EDUKACJA

11. ZADUSZKI EDUKACYJNE. PROJEKT HISTORYCZNY DLA MŁODZIEŻY

W ramach projektu młodzież z Gimnazjum im. Balińskiego w Jaszunach wzięła udział w trzydniowym projekcie na terenie Wileńszczyzny, a następnie pojechała do Polski, by podczas czterech dni pobytu realizować program projektu na Dolnym Śląsku. W ramach projektu młodzież odwiedziła i uporządkowała kilkanaście cmentarzy i kwater wojskowych i wojennych na Wileńszczyźnie oraz kilka w Polsce. Zrealizowała również warsztaty historyczne i językowe. W ramach pobytu w Polsce grupa odwiedziła również muzea.

Zadanie zlecone przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

12. MIĘDZYPOKOLENIOWE WARSZTATY FILMOWE.

Projekt dotyczył serii spotkań międzypokoleniowych opartych o poznawanie nowoczesnych technologii oraz zbudowanie relacji pomiędzy świadkami historii a młodszym pokoleniem. Poprzez aktywny udział w warsztatach filmowych został stworzony cykl spotów o budowaniu relacji międzypokoleniowych. Seniorzy, którzy brali udział w zadaniu to współpracujący od lat z Wnioskodawcą weterani z różnych grup kombatanckich, Jaworzniacy czy Sybiracy. Warsztaty oraz spotkanie podsumowujące zadanie, były organizowane we Wrocławiu.

Zadanie dofinansowane przez miasto Wrocław.

13. JĘZYK POLSKI? JAK NAJBARDZIEJ

W ramach projektu, 40-osobowa grupa uczniów z Litwy (Gimnazjum im. Michała Balińskiego w Jaszunach oraz Gimnazjum im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Czarnym Borze) przebywała przez 10 dni w Polsce – we Wrocławiu, Krakowie i w Warszawie. Podczas pobytu

zorganizowano wiele spotkań w szkołach (Liceum nr 17 we Wrocławiu, Liceum im. Archutowskiego w Warszawie) czy na uczelni (Uniwersytet Ignatianum w Krakowie). Uczestnicy odwiedzili również muzea i zwiedzili trzy największe polskie miasta. Zrealizowano także warsztaty językowe i historyczne dla młodzieży z Litwy. Zadanie zlecone przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

14. WAKACJE Z HISTORIĄ – PÓŁKOLONIE DLA POLSKICH UCZNIÓW Z REJONU SOLECZNICKIEGO

Projekt adresowany był do grupy polskiej młodzieży z Litwy. W zadaniu wzięła udział grupa młodzieży w liczbie 120 osób, z Gimnazjów w Jaszunach, Solecznikach i Ejszyszkach. 40-osobowym grupom młodzieży towarzyszyła grupa trzech nauczycieli. Łącznie wszystkich uczestników projektu było 129 osób. Każdy turnus był 7-dniowy, a w ramach turnusu uczestnicy mieli zapewnione posiłki, przejazdy, autokary na wycieczki, zajęcia w języku polskim.

Zadanie zlecone przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

15. WZMACNIANIE POLSKICH PLACÓWEK EDUKACYJNYCH NA LITWIE

W ramach projektu wsparto potrzeby rozwojowe trzech placówek edukacyjnych na Litwie: Żłobka-Przedszkola „Płomyczek” w Ejszyszkach, Żłobka-Przedszkola w Mejszagole oraz Żłobka-Przedszkola „Kasztan” w Wilnie. W ramach projektu dostarczono placówkom środki na zakup wyposażenia i remontów sal dydaktycznych, organizację placu zabaw, strojów ludowych dla zespołu oraz materiałów biurowych na cały rok pracy.

Zadanie zlecone przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

16. WSPARCIE SPRZĘTOWE SZKÓŁ NA LITWIE I ŁOTWIE

Projekt polegał na dostarczeniu środków na zakup sprzętu w czterech placówkach edukacyjnych na Litwie (Szkoła-Przedszkole „Zielone Wzgórze” w Wilnie, Gimnazjum im. Szymona Konarskiego w Wilnie, Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Dziewieniszkach oraz Szkoła Podstawowa w Jęczmieniszkach) oraz jednej na Łotwie (szkoła w Jekabpils).

W ramach projektu placówki zakupiły: 26 laptopów, 5 tabletów, 5 tablic interaktywnych, 2 projektory oraz 6 drukarek-kserokopiarek.

Zadanie zlecone przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. Świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

17. LEKCJE EDUKACYJNE I WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁAMI

W ramach projektu prowadzono zajęcia edukacyjne w szkołach na temat Żołnierzy Wyklętych i innych aspektów współczesnej historii Polski. Zajęcia ze świadkami historii odbyły się bezpośrednio w szkołach oraz w systemie on-line. Odbyły się one w szkołach we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku. Nową inicjatywą były lekcje na temat wydarzeń Stanu Wojennego, gdzie świadkowie wydarzeń odwiedzili młodzież w szkołach Oławy czy Wrocławia. Młodzież ze szkół na Dolnym Śląsku oraz innych województw brała udział w konkursach, w których nagrody były fundowane przez Stowarzyszenie Odra-Niemen. Młodzież z wrocławskich szkół pomagała także podczas prac porządkowych na wrocławskim Cmentarzu Osobowickim.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

WOLONTARIAT, SPORT I SPRAWY III SEKTORA

18. WOLONTARIAT

Wolontariat to regularne spotkania grupy młodzieży. W roku 2024 spotkania odbywały się nieregularnie. Dotyczyły głównie spraw bieżących oraz organizacyjnych. Wolontariusze SON pomagali również przy organizacji wielu zadań. Wszyscy aktywnie uczestniczyli w akcji RODACY-BOHATEROM, która związana jest ze zbieraniem darów dla polskich kombatanów na Kresach, dla polskich środowisk na Litwie, Łotwie, Ukrainie, ale również dla Kombatanów i seniorów w kraju. Grupa spotykała się też w przeddzień świąt na Cmentarzu

Osobowickim, przy Kwaterach Żołnierzy Wyklętych. Grupa wolontariuszy Stowarzyszenia bierze zazwyczaj udział w integracjach oraz imprezach rajdowych i turystycznych naszej organizacji. W ramach wolontariatu jest też organizowana stała pomoc organizacjom kombatanckim, współpraca przy organizacji spotkań kombatanatów, opieka i bieżąca pomoc najbardziej potrzebującym weteranom.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

19. KWATERA ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH NA WROCŁAWSKICH OSOBOWICACH

Wolontariusze Stowarzyszenia Odra-Niemen przy udziale wielu innych środowisk, spotykali się na Kwaterach Żołnierzy Wyklętych, na wrocławskim Cmentarzu Osobowickim. Na spotkaniach dokonywano porządków na kwaterach, stawiano również znicze i realizowano edukację dla innych grup o tym ważnym miejscu historii – szczególnie dla dzieci i młodzieży. Grupa członków i wolontariuszy organizacji jest także w tym szczególnym miejscu w każdą rocznicę ważnego wydarzenia historycznego. Zajmujemy się także monitorowaniem tego miejsca, jak również Pomnika Rotmistrza Pileckiego, pod kątem właściwej opieki porządkowej odpowiednich organów samorządowych. W roku 2024 ruszyły również prace renowacyjne kwatery wojennej na Cmentarzu Osobowickim. Mamy nadzieję, że zakończą się one w bieżącym – 2025 roku.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

20. SEKCJA SPORTOWA

Przez cały 2024 rok działała przy Stowarzyszeniu sekcja sportowa. Członkowie sekcji tworzą drużynę piłki nożnej i biorą udział w rozgrywkach amatorskiej ligi WROCBAL. Cieszymy się, że działania sportowe integrują część członków i wolontariuszy naszej organizacji. Dodatkowo w roku 2024 drużyna piłkarska Stowarzyszenia Odra-Niemen wywalczyła 3 miejsce w rozgrywkach ligi WROCBAL. Naszym piłkarzom gratulujemy!

Zadanie własne Stowarzyszenia.

21. UDZIAŁ W DEBATACH I SPOTKANIACH

Członkowie Stowarzyszenia brali w 2024 roku udział w wielu ważnych debatach i spotkaniach. Były to m.in. Targi Organizacji Pozarządowych w Kielcach. Oprócz tego zorganizowano wiele spotkań w siedzibie Stowarzyszenia Odra-Niemen we Wrocławiu. W naszym biurze odbyły się np. spotkania z pedagogami szkół z Dolnego Śląska czy spotkania z Kombatanтами.

Stowarzyszenie Odra-Niemen brało udział – jako partner – w akcji Kredkobranie Fundacji Ignatianum. Przedstawiciele władz Stowarzyszenia brali również udział i organizowali bardzo liczne spotkania on-line w różnych sprawach. Były to spotkania, konferencje i debaty – zarówno zewnętrzne, jak też wewnętrzne, w ramach Stowarzyszenia Odra-Niemen i Federacji Patriotycznej.

Przedstawiciele naszej organizacji otrzymali zaproszenie i wzięli udział w następujących wydarzeniach w kraju i zagranicą: odsłonięcie pomnika Żołnierzy Wyklętych we Wrocławiu, odsłonięcie pomnika ofiar Rzezi Wołyńskiej, Kongres Środowisk Patriotycznych w Braniewie, gala Instytutu POLONIKA w Warszawie, Dożynki w Solecznikach na Litwie, konferencja Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Na zaproszenie Związku Polaków na Litwie Oddział Solecznicki, Prezesi wszystkich Oddziałów organizacji wraz z delegacją Zarządu Głównego Stowarzyszenia wzięli udział w uroczystościach 35 rocznicy powołania Związku Polaków na Litwie w Solecznikach.

Na zaproszenie Instytutu Pamięci Narodowej uczestniczymy we wręczaniu not identyfikacyjnych rodzinom Żołnierzy Wyklętych, które odbywają się tradycyjnie w Belwederze.

Oprócz tego, na zaproszenie Instytutu Pamięci Narodowej oraz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej wzięliśmy udział w uroczystościach związanych z rocznicą wybuchu Powstania Warszawskiego.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

22. POMOC POWODZIANOM NA DOLNYM ŚLĄSKU

Ponieważ mieszkańców Dolnego Śląska i Opolszczyzny nawiedziła powódź, nasza organizacja zorganizowała zbiórkę na rzecz powodzian. Środki ze zbiórki – z kraju i zagranicy (m.in. Litwy czy Węgier) przeznaczono na zakup pomocy dla powodzian. Wielokrotnie, przedstawiciele naszego środowiska jeździli na tereny powodziowe, biorąc udział w pracach porządkowych czy remontowych, a także dostarczając artykuły żywnościowe oraz sprzęty gospodarstwa domowego. Pomoc ta trwa nadal w roku 2025.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

23. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIAMI BIAŁORUSKĄ I UKRAIŃSKĄ WE WROCŁAWIU

Wraz z przedstawicielami kilku innych środowisk pozarządowych i naukowych we Wrocławiu, powołaliśmy do życia Think Tank, zajmujący się działaniami na rzecz poprawnych stosunków pomiędzy społecznościami – polską i ukraińską. Think Tank śledzi różne zdarzenia o tej tematyce. Zajmuje się monitoringiem i działaniami na rzecz poprawnego poukładania kontaktów pomiędzy tymi dużymi grupami narodowymi we Wrocławiu.

Osobnym zagadnieniem jest współpraca z grupą Białorusinów, którzy uciekli z terenu Białorusi, przed prześladowaniami. Grupie Białorusinów udostępniamy regularnie pomieszczenia w naszym biurze, w których mogą pracować psychologiem nad eliminowaniem traumy związanej z przeżyciami w Ojczyźnie.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

KOMBATANCI I SYBIRACY

24. WSPARCIE ORGANIZACJI KOMBATANCKICH I SYBIRACKICH W POLSCE

W ramach projektu odbywała się współpraca z następującymi organizacjami Kombatanckimi w kraju: Zarząd i środowiskiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Oddział Dolny Śląsk, Zarząd i środowiskiem żołnierzy 27 WDPK, z Zarząd i środowiskiem Okręgu Dolnośląskiego Związku Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy”, z wrocławskimi kołami i obwodami Armii Krajowej oraz z Sybirakami, zarówno ze Związku Sybiraków, jak też ze Związku Sybiraków III RP. Szczególnie blisko związani jesteśmy z środowiskiem Jaworzniaków na Dolnym Śląsku. Jesteśmy dumni mogąc reprezentować to szczególnie ważne dla nas środowisko.

W ramach projektu wsparcia dla organizacji kombatanckich prowadzono następujące działania: dostarczanie paczek kombatantom i osobom represjonowanym, wysyłka przesyłek pocztowych, zapewnienie transportu Kombatantom, poczty sztandarowe, zakup artykułów biurowych i spożywczych, pomoc w organizacjach pogrzebów kombatanckich, pomoc organizacyjno-biurowa w uzyskaniu odznaczeń kombatanckich. Zorganizowaliśmy wyjazd Sybiraków z Wrocławia na spotkanie ze społecznością szkoły im. Sybiraków w Szarocinie. Zorganizowaliśmy Wielkanocne i Bożonarodzeniowe spotkania świąteczne z Kombatantami. Wzięliśmy również udział w spotkaniu wigilijnym wrocławskich Sybiraków, czy też seniorów Solidarności. Odwiedzaliśmy również kombatantów z życzeniami w dniach Ich urodzin, m.in. panią Wandę Kiałkę czy pana Stanisława Wołczaskiego.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

RODACY – BOHATEROM

25. PACZKA WIELKANOCNA I NA BOŻE NARODZENIE DLA KOMBATANTÓW AK NA KRESACH, KOMBATANTÓW W KRAJU, RODAKÓW NA KRESACH

W roku 2024 zebraliśmy do tego projektu dary, o wartości kilkuset tysięcy złotych. Wpływy gotówkowe związane z wpłatami na konto organizacji zostały uzupełnione zbiórką prowadzoną wspólnie z portalem Się Pomaga. Z zebranych kwot pokryliśmy koszty zakupu brakujących artykułów, materiałów opakowaniowych oraz koszty paliwa do samochodów na zwieźenie darów do miejsc pakowania oraz przewóz gotowych paczek do Beneficjentów. Paczki były przygotowywane z przeznaczeniem dla wielu grup odbiorców – na podstawie zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Byli to: kombatanci AK oraz

Sybiracy na Litwie, Łotwie i Ukrainie, kombatancki w kraju - AK, NSZ, WiN, Jaworzniacy, rodacy na Kresach znajdujący się w trudnej sytuacji – osoby samotne, rodziny wielodzietne, inwalidzi, dzieci z domów dziecka itp., w następujących krajach: Łotwa, Litwa, Ukraina, Mołdawia. Ze wszystkich wyjazdów przedstawiamy na stronach internetowych fotoreportaże i czasem również krótkie filmy z przekazywania darów. Akcja została wsparta przez wiele różnych instytucji.

Zadanie jest zbiórką publiczną.

PAMIĘĆ HISTORYCZNA I OCHRONA MIEJSC PAMIĘCI

26. PRACE PORZĄDKOWE CMENTARZA W TROKACH

Grupa wolontariuszy – uczniów i nauczycieli ze szkół w Szarocinie na Dolnym Śląsku oraz z Tarnowa w Małopolsce wzięła udział w obozie wolontaryjnym, w ramach którego porządkowano cmentarz w Trokach na Litwie. Podczas 11 dni pobytu młodzież wysprzątała i odremontowała połowę starego, polskiego cmentarza. Podczas pobytu zorganizowaliśmy dla młodych wolontariuszy także szereg atrakcji – zwiedzanie Wilna i Wileńszczyzny, pływanie kajakami po Mereczance, kąpiele w jeziorze. Obóz zamierzamy powtórzyć w 2025 roku, by dokończyć rozpoczęte prace.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

27. PRACE NA CMENTARZACH WOŁYNIA

W roku 2024 członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia z Chełma i innych miejscowości Lubelszczyzny przeprowadzili na cmentarzach Wołynia prace porządkowe i renowacyjne. Pracami objęto m.in. cmentarze w Rymaczach, Lubomlu, Bindudze, Bielinie, Włodzimierzu Wołyńskim, Kisielinie, Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

28. 11 LISTOPADA – DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI

Na zaproszenie władz miasta Wrocławia, współorganizowaliśmy obchody 11 Listopada – Święta Niepodległości. W ramach obchodów zorganizowaliśmy sieć stoisk w różnych miejscach miasta, w których prezentowaliśmy informacje z najnowszej historii Polski. W zadaniu wzięły także udział różne zaprzyjaźnione grupy rekonstrukcyjne, m.in. z Oddziału Podkarpackiego Stowarzyszenia Odra-Niemen.

Zadanie zlecone przez Urząd Miasta Wrocławia.

ŻONIERZE WYKLĘCI

29. ŚWIĘTO 1 MARCA – NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH

Projekt w zakresie upamiętniania historii i postaw żołnierzy II Konspiracji był cyklem wydarzeń, składającym się z kilku etapów. W ramach projektu w 2024 roku zrealizowano następujące działania:

- a) sprzątanie kwater Żołnierzy Wyklętych na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu i dekorowanie grobów zniczami;
- b) udział w uroczystościach oficjalnych;
- c) spotkania z Jaworzniakami oraz członkami rodzin Żołnierzy Wyklętych w biurze organizacji;
- d) Rajd Pamięci w Twardogórze;

Ogółem w projekcie wzięło udział wielu wrocławian oraz mieszkańców Dolnego Śląska.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

30. EKSHUMACJE

W 2024 roku członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia wzięli udział w pracach ekshumacyjnych Instytutu Pamięci Narodowej na Litwie. Na zaproszenie dr Dominiki Siemińskiej pracowaliśmy przy ekshumacjach wiosną i jesienią, przez siedem tygodni 2024 roku. Projekt poszukiwań prowadzony przez Wydział Kresowy, Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN objęty jest umową pomiędzy Instytutem Pamięci Narodowej oraz

Stowarzyszeniem Odra-Niemen. Nasi członkowie i wolontariusze pomagali zespołowi doktor Dominiki Siemińskiej w poszukiwaniu i wydobywaniu szczątków żołnierzy AK, którzy polegli w walce z Niemcami i Sowietami na terenach Wileńszczyzny. Prace w 2024 roku mocno skupiły się na poszukiwaniach szczątków żołnierzy AK na Kalwarii Wileńskiej.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

31. DNI ROTMISTRZA WITOLDA PILECKIEGO

W maju 2024 roku odbyły się kolejne WROCŁAWSKIE DNI Z ROTMISTRZEM PILECKIM. W ramach zadania zrealizowano kilka inicjatyw.

W kilku szkołach Dolnego Śląska odbyły się lekcje poświęcone pamięci Witolda Pileckiego oraz Żołnierzy Wyklętych. W miejscu nowego pomnika, poświęconego pamięci Żołnierzy Wyklętych zorganizowaliśmy – wraz z Centrum Historii Zajezdnia – spotkanie pamięci Witolda Pileckiego.

Kolejnym wydarzeniem w obchodach był przyjazd na Dolny Śląsk Tadeusza Płużańskiego – syna jednego z najbliższych współpracowników Rotmistrza. Odbyły się spotkania – m.in. we Wrocławiu i w Jelczu.

Ostatnim elementem obchodów był wieczór, w rocznicę śmierci Rotmistrza, 25 maja 2024 roku. Wieczorem odbył się uroczysty apel pamięci, współorganizowany przez Instytut Pamięci Narodowej oraz naszą organizację. W zadaniu wzięli udział członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia oraz inne osoby, które pojawiły się w tym dniu przed Pomnikiem Bohatera.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

32. KWESTA NA CMENTARZACH NA RZECZ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZANEJ Z ŻOŁNIERZAMI WYKLĘTYMI

Podczas dni na przełomie października i listopada 2024 roku Stowarzyszenie Odra-Niemen przeprowadziło zbiórkę pieniężną na dolnośląskich Cmentarzach na rzecz działalności związanej z kultywowaniem pamięci o Żołnierzach Wyklętych. Oprócz tego zbiórkę zorganizowała również grupa członków i wolontariuszy Stowarzyszenia na cmentarzach w innych regionach Polski, gdzie nasza organizacja posiada swoje oddziały lub członków organizacji. W zbiórce wzięła udział grupa działaczy i wolontariuszy Stowarzyszenia, a także grupy harcerzy. W ramach zbiórki zebrano znaczną kwotę, która zostanie przeznaczona na promocję tematu Żołnierzy Niezłomnych. Zbiórkę przeprowadzono w ramach zadania Rodacy-Bohaterom.

Oprócz tego Stowarzyszenie prowadziło również kilka zbiórek pieniężnych na portalach internetowych. Były one organizowane np. na wsparcie akcji Rodacy-Bohaterom, czy też na pomoc konkretnym rodzinom Polaków na Białorusi.

Zadanie własne Stowarzyszenia.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

W roku 2024 z powodu licznych zaniedbań w realizacji zadań oraz wielu nieprawdziwych informacji przekazywanych Zarządowi Głównemu i jego przedstawicielom zawieszono współpracę z Krzysztofem Krzemińskim z Oddziału Mazowieckiego SON i jego grupą najbliższych współpracowników. Część członków Oddziału Mazowieckiego nadal blisko współpracuje z Zarządem Głównym oraz pozostałymi Oddziałami SON. Krzysztof Krzemiński podał się do dymisji z funkcji Członka Zarządu Głównego. Kwestie szczegółowych rozliczeń z Krzysztofem Krzemińskim staną się zapewne kwestią sporu prawnego, do którego przygotowujemy się w roku 2025.

W obszarze członkowskim Stowarzyszenia sytuacja jest stabilna. W ciągu roku 2024 do Stowarzyszenia zostało przyjętych dość znaczna ilość kolejnych członków zwyczajnych. Jednocześnie część oddziałów – np. Oddział Wielkopolski – uaktualnił liczbę członków Oddziału wykreślając osoby niedziałające. Ostatecznie, na dzień 31 grudnia 2024 roku liczba członków stowarzyszenia – we Wrocławiu, Poznaniu, Krakowie, Lublinie, Białymstoku, Lwowie, Opolu, na Mazowszu i w Rzeszowie - wynosiła 438 osób. W roku 2024 zmarło również kilku bardzo znaczących dla organizacji przedstawicieli środowisk Kombatanckich, Żołnierzy Wyklętych i Ich Rodzin, z którymi byliśmy mocno związani – m.in. Jerzy Majchrzak, Barbara Sowa, Władysław Uchnalewicz, ks. Tadeusz

Isakowicz-Zaleski, Regina Mac, Stanisław Szatkowski, Zdzisław Roczniak, Janusz Rakowski oraz wielu innych Kombatantów z Dolnego Śląska i innych regionów Polski.

W roku 2024, zorganizowaliśmy obchody XV-lecia działań Stowarzyszenia Odra-Niemen. W uroczystej gali, w auli Akademii Muzycznej we Wrocławiu, wzięło udział ponad 300 gości z kraju i zza granicy. Wśród osób składających gratulację naszej organizacji byli m.in. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Prezydent Wrocławia, Dolnośląski Kurator Oświaty, Wiceprezes Związku Polaków na Litwie, Prezes Związku Polaków na Białorusi i wiele innych zacnych gości polonijnych oraz z kraju.

W roku 2024, Dominik Rozpędowski został odznaczony przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych medalem Pro Patria.

Stowarzyszenie Odra-Niemen zostało uhonorowane w 2024 roku wieloma medalami i odznaczeniami, w tym:

- złotym medalem Reipublicae Memoriae Meritum – nadawanym przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dla osób i organizacji, które działają na rzecz trwałego upamiętniania wydarzeń i postaci z historii Narodu Polskiego w latach 1917–1990 oraz wspierają IPN w działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej;
- medalem Świadek Historii – nagrodą honorową Instytutu Pamięci Narodowej, przyznaną instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym szczególnie zasłużonym dla upamiętniania historii polskiego narodu w latach 1917–1990 oraz wspierających działalność edukacyjną, naukową i badawczą Instytutu Pamięci Narodowej;
- nominacją do nagrody Totus Tuus – nadawaną przez Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia dla docenienia dorobku i skutecznego promowania osób oraz instytucji, których działalność w sposób wybitny przyczynia się do podkreślenia wartości człowieka;
- Honorową Odznaką Sybiraka – nadaną przez Dolnośląskich Sybiraków w uznaniu pracy na rzecz środowiska sybirackiego;
- wyróżnieniem – nadanym przez Solecznicki Oddział Związku Polaków na Litwie, z okazji 35-lecia istnienia organizacji.

W roku 2024, po raz kolejny Stowarzyszenie skorzystało z możliwości uzyskania dofinansowania z tytułu odpisu podatkowego – tzw. 1,5%. Wpływy z tego tytułu wyniosły 80.015,50 PLN. Zostały one w 100% przeznaczone na działalność statutową – realizację projektów własnych Stowarzyszenia lub wkłady własne do projektów dotowanych. Akcja związana z pozyskaniem środków z 1,5% była w 2024 roku duża, a pozyskana kwota nieco większa od kwoty z roku poprzedniego.

W 2024 roku Stowarzyszenie użytkowało jednego busa osobowego, leasingowanego z firmy VB Leasing. Leasing skończył się w grudniu 2024 roku i bus został wykupiony na własność. Nadal nie sprzedano posiadanego busa towarowego.

Członkowie Stowarzyszenia Odra-Niemen prowadzili w roku 2024 działalność w oddziałowych Komitetach Ochrony Pamięci, Walk i Męczeństwa przy Instytucie Pamięci Narodowej. Osoby zasiadające w poszczególnych Komitetach zostały powołane przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Stowarzyszenie Odra-Niemen i jego członkowie w roku 2024 aktywnie włączali się w działania wspierające rozwój Federacji Patriotycznej.

W pozostałych kwestiach organizacyjnych istotnych zmian – w stosunku do roku 2023 – nie odnotowano.

PODSUMOWANIE

Rok 2024 w działalności Stowarzyszenia Odra-Niemen był kolejnym rokiem stabilnej, znaczącej wartości we wszystkich aspektach:

- finansowym – wartości uzyskanego przychodu,
- liczby realizowanych działań i projektów,
- ilości członków, współpracowników i wolontariuszy, biorących udział w działaniach organizacji,
- innych aspektów działalności.

Wiele projektów było kontynuowanych w stosunku do działań w roku 2023, wiele będzie również kontynuowanych w roku bieżącym. Buduje to ciągłość działań Stowarzyszenia i zwiększa wiarygodność w oczach Darczyńców i Beneficjentów działań.

Za zgodność z oryginałem

Podpisano przez/ Signed by:
ILONA
GOSIEWSKA
Data/ Date: 11.10.2025 13:38

mSzafir